

Stručni rad

TEHNIČKI DAN u 4. razredu

Anica Kovačič, profesorica razrednega pouka, OŠ Ljudski vrt,
Župančičeva ulica 10, 2250 Ptuj, Slovenija

Sažetak

Tehnički dani obvezni su dio nastavnog plana i programa osnovne škole. Ovi dani omogućuju učenicima povezivanje i primjenu znanja u životnim situacijama.

U četvrtom su razredu tehnički dani povezani s ciljevima prirodne znanosti i tehnologije, društvene znanosti, likovne umjetnosti i glazbe. Bavimo se ekološkim sadržajima, a veliku pažnju posvećujemo i spoznaji da smo svi odgovorni za prirodu. Isto radimo i s glazbom, kao što od ambalažnog otpada izrađujemo glazbeni instrument.

U prirodni znanosti i tehnologiji naučili smo o važnosti odvojenog sakupljanja i recikliranja otpada. Studenti su naučili o korisnosti odbačenih predmeta i razvili ekološku svijest.

U umjetnosti glazbe, tijekom planiranja projekta izrade instrumenata od ambalažnog otpada.

Neuobičajeni glazbeni instrumenti rađeni su od otpadnog materijala i prema planu napravljenom na temelju vlastitog iskustva. Svaki je napravio svoj instrument, koji se sastojao od različitih predmeta. Istražili su različite zvukove i otkrili da otpad od ambalaže može biti i sjajan glazbeni instrument.

Učenici su bili opušteni i kreativni na poslu. Na kraju smo pripremili galeriju recikliranih glazbenih instrumenata i razredni koncert.

Važno je naučiti studente da štede prirodne resurse. Posebnu pozornost posvećujemo uštedama materijala i korištenju višekratnog otpada.

Ključne riječi: integracija znanja, ekologija, recikliranje, ambalažni otpad, instrument

1. UVOD

Interdisciplinarno povezivanje znanja jedna je od mogućnosti praktične provedbe različitih strategija učenja. U razredu se bavimo različitim aspektima iste teme, a kao rezultat toga nastavnici moraju koristiti raznolikiji skup nastavnih metoda, oblika i tehnika. To je metoda poučavanja kojom se određena jedinica učenja istovremeno podučava kroz različite nastavne discipline. [1]

Dakle, INTERDISCIPLINARNO POVEZIVANJE je jedan od ključnih čimbenika u procesu učenja. To je način rada gdje su pojedini predmeti međusobno povezani.

Učinak učenja ili znanja je na taj način veći kod učenika, jer imaju priliku nadograditi svoj rad, ideje i kreativnost.

Cilj tehničkog dana bio je da učenici povežu glazbu s drugim umjetnostima i različitim tematskim područjima te da upoznaju korisnost odbačenih predmeta i razviju ekološku svijest. Istodobno, svjesni su da se ambalažni otpad može ponovo upotrijebiti, istražiti različite zvukove, razviti motoričke sposobnosti i osjećaj prilikom rada s različitim materijalima i cijene svoj rad i rad razrednika.

Ljudsko okruženje može biti ugodno uređeno i zdravo, ali može biti i zagađeno ili čak degradirano. Pokušavamo ukloniti štetne pojave i posljedice, a toga moramo biti svjesni svaki dan i što treba učiniti. [2]

Danas smo svi dobro svjesni vrste negativnih utjecaja koje ljudske aktivnosti imaju na okoliš. Pogotovo one koje osjećamo na vlastitoj koži i vidimo u svojoj okolini. Koliko snažno utječemo na okoliš u našoj svakodnevnoj potrošnji i na ono što se događa s predmetom kad više nije upotrebljiv - stavljamo ga u odlagalište, spalimo ili ponovo upotrebljavamo.

Uključeni smo u program EKO škola, a također pobuđujemo brigu učenika za okoliš i prirodu. Osnovni zadatak je izgraditi emotivan i profesionalan odnos prema upravljanju okolišom i prirodom novim idejama i inicijativama. Svakodnevno se privikavamo na odvajanje otpada, vodeći računa o energetici i upravljanju vodom.

2. INTERDISCIPLINARNO POVEZIVANJE

U četvrtom razredu ekološki sadržaj ugrađen je u sve školske predmete. U jezičnom obrazovanju bavimo se tekstovima, koji se odnose na odvajanje otpada, a pojedinačni tekstualni zadaci iz matematike povezani su s ekološkim sadržajem. U likovnoj umjetnosti stvaramo od otpadnog materijala i biramo teme povezane s ekologijom. U glazbenom obrazovanju imamo temu iz kurikuluma pod nazivom Reciklirani orkestar, gdje se svake godine od otpadnog materijala stvaraju originalni i zanimljivi glazbeni instrumenti.

Provedba projekta eko-tehničkog dana uključivala je interdisciplinarnu vezu:

GUM - proizvodnja instrumenata od ambalažnog otpada, istraživanje raznih zvukova, prezentacija glazbenih instrumenata

NIT - pokazuju da se određeni otpad može ponovno upotrijebiti

DRU - briga za okoliš

SLJ – čitanje tekstova koji se odnose na ekologiju , opis instrumenta

LUM - izrada od otpadnog materijala, slikanje instrumenata, priprema galerije.

2.1. EKOLOGIJA U KURIKULUMU za 4. razred

Učenici nauče mudro mijenjati okoliš. Stoga se upoznaju s tehničkim i tehnološkim postupcima prijenosa i izmjena tijela, tvari, energije i podataka i njihovom racionalnom uporabom. Shvaćaju da moramo sačuvati prirodne resurse. To znači održavanje raznolikosti i raznolikosti u prirodi izbjegavanjem nenadoknadivih procesa koji smanjuju i uklanjaju razlike u prirodi. [3]

2.2. PROVEDBA EKO TEHNIČKOG DANA

U četvrtom su razredu tehnički dani obvezni dio nastavnog plana i programa osnovne škole. Ovi dani omogućuju učenicima interdisciplinarno povezivanje, primjenu znanja u životnim situacijama, a istovremeno omogućuju sudjelovanje u užem i širem okruženju. Važno je upoznati studente sa odvajanjem otpada tijekom praktičnog rada. Rad je osmišljen kako bi potaknuo međusobnu suradnju, pomoć i razmjenu. Budući da je naglasak u četvrtom razredu na učenju da učim,

međusobno su povezani ekološki sadržaj razdvajanja i recikliranja i interdisciplinarno povezivanje, korištenje različitih strategija čitanja i učenja. Postavili smo sljedeće ciljeve:

- razvijanje svijesti i osjetljivosti na okoliš i ekološke probleme te sposobnosti da budu svjesni svoje vrijednosti i ranjivosti,
- prepoznati da proizvodnja i svakodnevni život stvaraju otpad o kome treba voditi računa i da se neki otpad može ponovno upotrijebiti,
- koristiti različite materijale, alate i procese obrade i povezati svojstva materijala i metoda obrade: preoblikovati, rezati, lijepiti, zalijepiti,
- se upućuje da slijede plan ili skicu radnog procesa u proizvodnji predmeta, • izrađuju reciklirane glazbene instrumente od otpadnih materijala,
- naviknuti se na čišćenje nakon posla.

Uključila sam sljedeće didaktičke sustave: prezentacija zvuka i slike, razgovor, objašnjenje, metoda pisanog rada, rad s tekstom, metoda praktičnih radova. Učenici su na poslu koristili sljedeća nastavna sredstva: knjige, računalo s pristupom internetu, projektor, slike, autentični tekstovi i ambalažni otpad.

Istraživanje ekoloških sadržaja odvijalo se putem sljedećih oblika učenja: frontalna, individualna. Za konačnu provedbu ekološkog sadržaja trebalo mi je 5 školskih sati i međusobno su se povezali sljedeći predmeti: društvena znanost, prirodna znanost i tehnologija, slovenski jezik, likovna umjetnost, glazba. Časovi su bili različiti i individualizirani.

2.3. POSTUPAK AKTIVNOSTI

Pametna oluja za uvodnu motivaciju „RECIKLIRANJE“

- Ponovimo osnovna znanja o zaštiti prirode
- Učenici su bili podijeljeni u homogene skupine. Svaka je skupina dobila tekst iz knjige Mali koraci koji ima veliki utjecaj na čišći svijet. [4] Ovaj zabavni vodič donosi puno ideja za manje zagađenja: o uštedi energije i vode, prehrani koja manje opterećuje okoliš, recikliranju, zaštiti prirode i njezinih stanovnika i sve više i više.

- Odabrali su strategiju čitanja [5] da sažmu sadržaj. Pripremili su ispis za plakat i predstavili ga kolegama.
- Stalak za otpad (na sredini učionice).
- Poredajte predmete po materijalima (npr. Boce zajedno)
- U predmetu Glazba umjetnosti imamo projekt pod nazivom Reciklirani orkestar. Učenici stvaraju glazbene instrumente od ostataka materijala i tako ambalažni otpad može postati sjajan instrument s malo mašte i vještine. Upute za rad nalaze se u neovisnoj radnoj knjižici za glazbu, dok se uči o korisnosti odbačenih predmeta i razvija se ekološka svijest.
- Izrada vlastitog instrumenta koji se mora sastojati od više različitih predmeta i biti će takav da možete s njim izvoditi što više zvuka: (slika 1)

Slika 1: Gitara i klarinet

Slika 2: U galeriji novih glazbenih instrumenata

- Konceptualne ideje, priprema plana, materijali.
- Izvršenje zadaće
- Prezentacija "GALERIJA NOVIH GLAZBENIH INSTRUMENATA".
- Učenici su uživali u svom poslu i zabavili se.
- Vježbali su vještine međusobne suradnje.
- Predstavili su i imenovali svoje glazbene instrumente (slika 3).

Slika 3: Svaki učenik predstavlja svoj instrument, od čega je instrument izrađen i prezentira zvuke tog instrumenta.

Slika 4: Sviraju zvukove na svom glazbenom recikliranem instrument, svirajući ih, ali može i pjevati.

Slika 5: Formiraju se glazbeni sastavi.

Na kraju su instrumente raspoređivali u puhačke, gudače, trube i sastavili razredni orkestar u kojem su svirali na reciklirane instrumente i pjevali. Učenici su međusobno izmjenjivali glazbene instrumente i tako pokušali svirati na drugim glazbenim instrumentima.

Nakon toga uslijedio je razgovor - procjena tjeka školskog dana. Uz pomoć svega što je stvoreno tijekom ovog EKO-tehničkog dana, pripremili smo izložbu u školskom prostoru događanja, gdje su i ostali učenici mogli vidjeti zapise, fotografije, proizvode i probati reciklirane glazbene instrumente.

Glavne aktivnosti ekologije usmjerene su na zaštitu prirode i ujediniti napore ljudi za uravnotežen odnos prema prirodi, racionalno korištenje prirodnih resursa i održavanje prirodne ravnoteže bez razarajućih posljedica za sva bića našeg planeta. [6] Planiranje rada:

Učenici su imali četrnaest dana, za sastavljanje skice za glazbeni instrument i prikupljanje odgovarajućeg ambalažnog otpada. Donijeli su i poluproizvode (perforirane boce i čepove, rezali žice, izrezali dijelove iz kutija) kako bi se u školi mogli sastaviti, dizajnirati i dodati oznaku za recikliranje.

Materijal i pribor:

- Sa sobom donose različite ambalaže otpada koja bi se mogla koristiti za izradu glazbenih instrumenata (boce, boce, limenke, plastične posude, ljepljiv trak, škare, ljepilo, slamke, strune, elastika, karton...)

3. ZAKLJUČAK

Moramo biti svjesni da su svi ljudi odgovorni za prirodu i da svojim djelovanjem možemo sačuvati naš planet, pa je zbog toga potrebno djeci usaditi ekološke vrijednosti vrlo rano. Studenti vole učiti i isprobavati nove metode i oblike, pa je potrebno pripremiti obrazovni rad na način, da učenici budu što motiviraniji i da pokušaju pronaći načine za rješavanje problema zaštite prirode. Potrebno je ojačati svijest da smo svi odgovorni za prirodu. Svi zajedno moramo biti svjesni, da ne smijemo nesmotreno zagađivati prirodu i da čak i mali koraci mogu doprinijeti boljoj budućnosti planeta. Stečeno znanje uz pomoć različitih metoda i oblika, a potkrijepljeno primjerima iz svakodnevnog života, dugotrajnije je, svjesnije i smislenije. Smatram da je interdisciplinarno povezivanje vrlo prikladan oblik rada sa učenicima, na ponavljanju i učenju.

4. POPIS LITERATURE

- [1] Medpredmetno povezovanje kot strategija za kakovostno učenje učencev v osnovni šoli, Medpredmetno_URN_NBN_SI_doc-TW57QGYK.pdf
- [2] Več avtorjev, OKOLJSKA VZGOJA, učbenik za izbirni predmet; medpredmetno področje v osnovni šoli; Založba Obzorja, Maribor, 2002.
- [3] UČNI NAČRT – Naravoslovje in tehnika
- [4] Glenn Murphy, Majhni KORAKI, Založba Mladinska knjiga, Ljubljana, 2011.
- [5] M. Kerndl, "Bralna pismenost-bralne učne strategije", ZRSS, http://www.osdob.si/files/2014/11/BUS__predstavitev_posameznih_strategij.pdf (Dostop: 7. 3. 2018).
- [6] http://misijazeleno.si/o_misiji_zeleno/kaj_je_ekologija/ <7. 3. 2018>.
- [7] Učbeniki in delovni zvezki, "Radovednih pet", Rokus, 2019.